

Finanspolicy för Kristianstads kommun och dess kommunala bolag

Fastställd av kommunfullmäktige 2025-12-16, § 283

Innehåll

1	Generella principer	2
1.1	Syfte med finanspolicyn och policyns avgränsning.....	2
1.2	Uppdatering av finanspolicyn	2
1.3	Generella principer för finansverksamheten.....	3
1.3.1	Syfte med finansverksamheten	3
1.3.2	Mål med finansverksamheten.....	3
1.3.3	Samordning av finansverksamheten inom kommunkoncernen.....	3
1.3.4	Ansvar för risk och resultat.....	3
1.3.5	Etik och hållbarhet.....	4
1.4	Riktlinjer beträffande finanspolicys för de kommunala bolagen.....	4
1.5	Riktlinjer för upplåning.....	4
1.6	Leasing.....	4
1.7	Ram för upplåning och borgen.....	5
1.8	Generella principer för övrig borgensteckning	5
2	Ansvars- och befogenhetsfördelning	6
2.1	Kommunfullmäktiges ansvar	6
2.2	Kommunstyrelsens ansvar	6
2.3	Kommunledningskontorets ekonomiavdelnings ansvar	6
2.4	De kommunala bolagens ansvar	7
3	Risk	7
3.1	Refinansieringsrisk	7
3.2	Likviditetsrisk.....	7
3.2.1	Definition av tillgängliga likvida medel.....	7
3.2.2	Principer för hantering av likviditetsrisk	8
3.3	Ränterisk	8
3.4	Motpartsrisk	8
3.5	Valutarisk.....	9
3.6	Operativa risker.....	9
3.6.1	Syfte.....	9
3.6.2	Riktlinjer för hantering av operativa risker	9
4	Riskkontroll, styrning och rapportering	9
5	Ordlista	10

1 Generella principer

Finanspolicyn för Kristianstads kommun anger de övergripande principerna för finansverksamheten i kommunkoncernen. Med kommunkoncernen avses Kristianstads kommun (kommunen) och dess majoritetsägda bolag (bolagen).

I bilaga A till finanspolicyn, som beslutas av kommunstyrelsen, fastställs ramar och limiter (gränsvärden).

Detta dokument ersätter följande dokument:

- Finanspolicy, fastställd av kommunfullmäktige 2017-12-12 §289
- Bilaga A, reviderad av kommunstyrelsen 2016-06-29 § 145

1.1 Syfte med finanspolicyn och policyns avgränsning

Syftet med finanspolicyn är:

- Att fastställa mål och riktlinjer för finansverksamheten
- Att ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat
- Att identifiera vilka finansiella risker kommunkoncernen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras

Avgränsning

Detta dokument omfattar inte:

- Pensionsmedelsförvaltning. För pensionsmedelsförvaltning ska finnas särskilda föreskrifter. (Senast fastställda av kommunfullmäktige 2000-05-09, § 80)
- Förvaltning av stiftelse- och donationsmedel. För förvaltning av stiftelse- och donationsmedel ska finnas särskilda föreskrifter. (Senast fastställda av kommunstyrelsen 2016-11-23 § 260)

1.2 Uppdatering av finanspolicyn

Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige varje mandatperiod och revideras vid större förändringar av kommunkoncernens förutsättningar. Kommunstyrelsen ansvarar för att så sker.

1.3 Generella principer för finansverksamheten

1.3.1 Syfte med finansverksamheten

Syftet med finansverksamheten inom kommunkoncernen är att:

- Tillgodose kommunkoncernens behov av kapital
- Optimera kommunkoncernens finansnetto inom givna risklimiter genom en effektiv tillgångs- och skuldförvaltning
- Utnyttja skalfördelar och dra nytta av kommunkoncernens samlade kassaflöden

1.3.2 Mål med finansverksamheten

Målet med kommunkoncernens finansverksamhet är att långsiktigt optimera kommunkoncernens finansnetto med beaktande av risk och med en god intern kontroll.

1.3.3 Samordning av finansverksamheten inom kommunkoncernen

Kommunledningskontorets ekonomiavdelning är kommunkoncernens gemensamma finansfunktion och arbetar ur ett kommunkoncernperspektiv.

Kommunledningskontorets ekonomiavdelning ska erbjuda bolagen upplåning och placering med villkor motsvarande de på den externa marknaden. Detta erbjudande förutsätter bolagens godkännande och sker därmed på frivillig basis. Bolagen kan alltid välja att självständigt hantera sin upplåning och hantering av finansiella risker i den egna verksamheten. En viss grad av samordning ska ändå eftersträvas för att dra nytta av befintlig likviditet och olika kompetenser inom koncernen.

Kommunkoncernens kassaflöden ska samlas i ett koncernkontosystem så att betalningsströmmar kan kvittas mot varandra.

Bolagen ska bistå kommunen med uppgifter om likviditets- och finansieringsbehov. Därigenom kan kommunen få en överblick över de risker som koncernen har och vilket likviditetsbehov koncernen har som helhet.

1.3.4 Ansvar för risk och resultat

Kommunen och bolagen har ansvar för sitt finansnetto inom följande givna ramar.

Kommunen och bolagen ansvarar för sina respektive investerings- och lånebeslut och för optimering av sitt respektive rörelsekapital. Möjligheten finns emellertid att låta kommunen hantera detta för bolagets räkning för att skapa utrymme för bolaget att fokusera på kärnverksamheten.

1.3.5 Etik och hållbarhet

Kommunen skall agera som en ansvarsfull aktör på finansmarknaden.

Genom hållbara och ansvarsfulla placeringar av kommunens kapital samt upplåning, så kan Kristianstads kommun bidra till målet om klimatrelaterad, social och ekonomisk hållbarhet.

I den mån det är möjligt ska kommunen prioritera investeringar som främjar god etik och miljöhänsyn.

Kommunen skall sträva efter att klassificera investeringar och lån så att de uppfyller kraven för grön och social upplåning i de fall det är marknadsmässigt möjligt.

1.4 Riktlinjer beträffande finanspolicys för de kommunala bolagen

För varje bolag ska det finnas en av styrelsen beslutad finanspolicy. Denna ska fastställas minst en gång per mandatperiod och därutöver vid behov revideras.

1.5 Riktlinjer för upplåning

Upplåning får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet.

Upplåning sker genom revers eller låneavtal med bank eller kreditinstitut. Upplåning via certifikatsprogram och/eller obligationsprogram är tillåtet. Kommunkoncernen ska eftersträva en diversifiering mellan olika finansieringskällor.

Huvudprincipen är att amortera när överskottslikviditet uppstår om inte dessa medel planeras att användas för framtida investeringar inom en period om maximalt 12 månader.

1.6 Leasing

Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy. Restriktivitet ska gälla för tecknande av leasingavtal.

1.7 Ram för upplåning och borgen

Kommunfullmäktige fastställer minst en gång under mandatperioden en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning för mandatperioden.

Kommunfullmäktige fastställer minst en gång under mandatperioden även en borgens- och/eller låneram för respektive bolag för mandatperioden. Som underlag för kommunfullmäktiges beslut ska bolagen lämna flerårig investerings- och finansieringsbudget som omfattar minst 4 år.

Kommunfullmäktiges beslut om kommunkoncernens totala externa upplåning och bolagens borgens- och låneram revideras vid behov som till exempel vid större förändringar av kommunkoncernens eller bolagens förutsättningar. Kommunstyrelsen ansvarar för att sådan revidering sker.

Det enskilda bolaget belastas tertiälvist i efterskott av kommunen med en avgift för den del som är utnyttjad av borgens- och/eller låneramen. Avgiften revideras vid behov av kommunfullmäktige.

1.8 Generella principer för övrig borgensteckning

Borgen och garantier som tecknas av kommunen för föreningar och andra externa parter ska beslutas av kommunfullmäktige. Restriktivitet ska gälla för tecknande av kommunens borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart när all annan möjlighet till finansiering har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad. Investeringsobjekten, vars lån kommunen lämnat borgen för, skall under hela borgensåtagandet vara försäkrade.

För att en borgensteckning ska tillstyrkas ska

- ändamålet stödja kommunens mål för verksamheten i enlighet med inriktning angiven i budget för kommunen.
- verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt.
- verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder.

Kommunens regressrätt ska utnyttjas. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera kommunen.

2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

Utöver vad som anges nedan fastställs kommunens ansvarsfördelning i kommunstyrelsens delegationsordning och bolagens ansvarsfördelning fastställs i bolagens policys. Kommunkoncernens finanspolicy är överordnad delegationsordningen och bolagens finanspolicys.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

- Att fastställa kommunkoncernens finanspolicy i enlighet med 11 kap 3 § Kommunallagen.
- Att minst en gång per mandatperiod fastställa ram för total upplåning på den externa marknaden.
- Att minst en gång per mandatperiod fastställa kommunens ram för total utlåning till och borgensteckning för bolagen.
- Att minst en gång per mandatperiod fastställa nivå på borgensavgifter.
- Att besluta om alternativa finansieringsformer.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

- Ansvarar för kommunens medelsförvaltning och i övrigt verkställer kommunfullmäktiges beslut.
- Att fastställa limiter för de risker som definieras i finanspolicyn (i bilaga A).
- Fastställa delegationsordning för kommunen samt vilka personer som har rätt att underteckna finansiella avtal

2.3 Kommunledningskontorets ekonomiavdelnings ansvar

Kommunledningskontorets ekonomiavdelning skall

- ha det övergripande ansvaret för kommunkoncernens finansiella verksamhet såsom upplåning, utlåning, penningplacering, likvidhantering, borgens-, och ansvarsförbindelser
- operativt utföra och administrera de beslut om lån, derivat och placeringar som finns
- genom kontinuerlig och aktiv medelshantering åstadkomma lägre finansieringskostnader och därmed bidra till ett förbättrat finansnetto i koncernen
- samordna kommunkoncernens kontakter med de finansiella marknaderna
- bevaka och kontrollera de koncerninterna och externa finansiella riskerna
- samordna koncernens betalningsströmmar genom koncernkontot
- lämna erforderlig service i finansiella frågor till kommunkoncernens enheter
- lämna kommunstyrelsen rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen, om fattade finansiella beslut grundade på delegation samt i övrigt hos styrelsen initiera frågor inom det finansiella området
- ansvara för att finanspolicyn följs och hålls uppdaterad

2.4 De kommunala bolagens ansvar

I kommunkoncernens bolag skall upprättas en bolagsspecifik finanspolicy som skall baseras på den kommunkoncerngemensamma policyn och på gällande ägardirektiv och avtal. Om särskilda omständigheter kräver detta så kan avvikelser från nedanstående riktlinjer förekomma i bolagens finanspolicys.

Policyn skall antas av respektive bolagsstyrelse samt av styrelsen i Kristianstads Kommunföretag AB och delges Kommunstyrelsen för kännedom.

3 Risk

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett finansiellt risktagande. Riktlinjer för hantering av definierade risker framgår nedan. Alla avvikelser från fastställda riktlinjer ska snarast möjligt rapporteras till bolagsstyrelsen. Justerat styrelseprotokoll där avvikelser noterats ska delges styrelsen i Kristianstads Kommunföretag AB samt kommunstyrelsen allra senast vid nästa mötestillfälle.

3.1 Refinansieringsrisk

Definition: risken för att kommunen vid varje tillfälle inte har tillgång till tillräcklig finansiering. Refinansieringsrisken ökar om kommunens kreditvärdighet försämras eller en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Tillåtna finansieringskällor:

- Checkkredit
- Reverslån
- Kapitalmarknadsupplåning via certifikat- och obligationsprogram
- Eventuellt övriga nya/kompletterande upplåningsformer (efter beslut i KF)
- Leasing
- Upplåning får endast ske i svenska kronor och maximal tillåten löptid på enskilt lån är 10 år

Kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden.

Varje enhets (kommun/bolag) externa skuldportfölj ska eftersträva en förfallostruktur där maximalt 35 % av kapitalet förfaller inom 1 år. Den genomsnittliga kapitalbindningen ska inte understiga 2 år.

Kapitalbindning ska eftersträvas givet en avvägning mellan vilka kostnader det medför och hur portföljen ser ut riskmässigt.

3.2 Likviditetsrisk

Definition: risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning.

3.2.1 Definition av tillgängliga likvida medel

Tillgängliga likvida medel innefattar följande:

- Kassa och bank

- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 5 dagar
- Bekräftade, ej utnyttjade kreditlöften

3.2.2 Principer för hantering av likviditetsrisk

Fluktuationer i det löpande likviditetsbehovet ska hanteras via en checkräkningskredit.

I bilaga A fastställs hur stor kommunkoncernens tillgängliga likvida medel minst måste vara.

3.3 Ränterisk

Definition: risken för att förändringar i räntenivån påverkar kommunens finansnetto negativt genom ökade räntekostnader.

Limit för ränterisk i form av ett intervall (uttryckt som genomsnittligt vägd räntebindningstid) för kommunkoncernens externa skuldportfölj, anges nedan.

Tillåtet intervall för den genomsnittliga räntebindningen är 2 till 5 år. Intervallet sätter tillsammans med maximal andel ränteförfall inom 1 år ramarna för kommunkoncernens externa ränteförfallstruktur. Limit för maximal andel ränteförfall inom 1 år anges nedan.

Respektive enhets (kommun/bolags) externa skuldportfölj ska ha en ränteförfallstruktur där maximalt 45 % av ränteförfallen ligger inom 1 år.

Derivatinstrument får användas för att hantera risker och för att styra portföljens räntebindning. Derivat med syfte att förbättra kassaflödet i skuldportföljen är tillåtna. Hur dessa instrument skall hanteras anges i Bilaga A.

3.4 Motpartsrisk

Definition: risken att resultatet försämras om en motpart inte fullgör sina förpliktelser.

Förpliktelser kan avse placeringar, ränta och låneskuld på lämnade krediter, positiva marknadsvärden på derivat- och terminsaffärer med mera.

Motpartsrisken skall begränsas genom att fastställa vilka externa motparter kommunen och bolagen får göra affärer och ingå affärsavtal med.

I Bilaga A anges tillåtna motparter.

Motparten ska inneha en kreditbedömning (rating) av Standard & Poor's eller Moody's. Vid de fall motparten har fler än en rating ska den lägsta ratingen gälla.

Finansiella derivatkontrakt får endast ingås med motpart som har tecknat ett internationellt swapavtal (ISDA, International swap and derivat agreement), alternativt ramavtal.

3.5 Valutarisk

Definition: värdetförändring av en valuta i förhållande till andra valutor.

Kommunkoncernen skall inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Endast placeringar i svensk valuta får förekomma. Kommunkoncernen skall inte ta några valutarisker vid upplåning. Om upplåning sker i utländsk valuta skall valutarisken omedelbart försäkras bort.

3.6 Operativa risker

Definition: Risken för merkostnader på grund av att fel uppstår till följd av IT-problem, bristande rutiner eller mänskliga misstag.

3.6.1 Syfte

Syftet med hanteringen av operativa risker är:

- Att se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att kommunen och bolagen vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll

3.6.2 Riktlinjer för hantering av operativa risker

Kommunen och bolagen skall fortlöpande identifiera, värdera och hantera operativa risker inom finansverksamheten.

4 Riskkontroll, styrning och rapportering

Ansvar för affärsavslut, kontroll, rapportering och finansadministrativa system hos kommunen och bolagen ska spridas på flera personer för att uppnå en god riskkontroll.

För att skapa konkurrens i prissättningen ska alltid, när det är marknadsmässigt möjligt, minst två kreditgivare tillfrågas i samband med nyupplåning av krediter. Detsamma gäller vid upphandling av derivataffärer samt vid placering av likvida medel.

Kommunledningskontorets ekonomiavdelning skall minst kvartalsvis rapportera placerings- och låneportföljens sammansättning, den finansiella riskexponeringen samt resultatutveckling till kommunstyrelsen. Rapportering ska ske dels för kommunens portfölj, dels för kommunkoncernens portfölj.

Aktuella borgensåtaganden ska årligen rapporteras till kommunstyrelsen.

Avvikelser från fastlagd policy skall snarast rapporteras till kommunstyrelsen.

5 Ordlista

Administrativ risk	Risken för finansiella förluster på grund av interna brister i organisationen.
Certifikatsprogram	Certifikat är ett finansiellt instrument för upplåning på penningmarknaden för kortare löptider, normalt upp till 12 månader. Ett certifikatsprogram kan ges ut av en bank, ett företag, eller en kommun och är ett alternativ till checkräkningskredit och vanliga lån vid större kortsiktiga lånebehov.
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper eller lånehandling.
Extern skuldportfölj	Lån från externa kreditgivare. Interna lån mellan juridiska enheter inom kommunkoncernen räknas inte in i den externa skuldportföljen
Finansnetto	Nettot av finansiella intäkter och finansiella kostnader, i huvudsak räntor.
Kontrakterade flöden	Kontrakt för leverans av varor, maskiner mm, löpande eller vid senare tillfälle
Kreditrisk	Risken att låntagaren p g a finansiell oförmåga helt eller delvis inte fullgör sina ränte-, amorterings- eller återbetalningar
Likviditetsrisk	Risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning.
Limit	Gränsvärde
Marknadsrisk	Risken att marknadsvärdet i ett finansiellt instrument ändras till följd av förändringar i räntor, valutakurser eller aktiekurser.
Motpartsrisk	Risken att resultatet försämras om en motpart inte fullgör sina förpliktelser.
Obligationsprogram	En obligation är ett räntebärande värdepapper för upplåning på penningmarknaden för längre löptider, normalt från 1 år och uppåt. Ett obligationsprogram kan ges ut av en bank, ett företag, eller en kommun och är ett alternativ till vanliga lån vid större upplåningsbehov.
Operativa risker	Risken för merkostnader på grund av att fel uppstår till följd av IT-problem, bristande rutiner eller mänskliga misstag.
Rating	Bedömning av kreditvärdighet hos låntagare enligt en betygsskala.
Refinansieringsrisk	Risken att organisationen vid varje tillfälle inte har tillgång till tillräcklig finansiering.
Ränterisk	Risken att förändringar i räntenivån påverkar kommunens finansnetto negativt genom ökade räntekostnader.
Swap	Avtal om att byta ett penningflöde mot ett annat, byta rörlig räntesats mot fast e.dyl.
Termin	Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp eller försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt. Exempel på sådan termin är valuta-, ränte- och indextermin.